

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

105. An sola attritio in homine justo sit sufficiens ad remissionem peccatorum venialium extra Sacramentum Pœnitentiæ? Et an ad remissionem venialium extra & intra Sacramentum requiratur etiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

meus instituit heredem mulierem ab omnibus honestissimam putatam, postquam manifestare occultum ejus concubinatum, ut secundum jura, irrito testamento, consequatur hereditatem; ergo ob lucrum spirituale integræ confessionis venialium, ad quam per se jus habeo, postquam manifestare complicitis peccatum.

5. Probatur tertio, ad sublevandum animi dolorem injuria affectus, jus habeo, ut possim etiam amicis conqueri, & manifestare proximi peccatum; ergo etiam ad purgandam animam, per integram venialium confessionem, postquam complicitem manifestare.

6. Verum, his non obstantibus, ego puto in praxi non esse recedendum à sententia Eminentissimi Domini mei Cardinalis Lugo, quam etiam tueretur, & sequitur Leander de Sacram. tom. 1. tract. 3. disp. 5. quest. 63, ubi querit: An licite possit penitens explicare complicitem, quando id requiritur ad explicandum aliquod veniale, quod dat pro materia confessionis?

7. Et respondet, dicendum, quod non possit licite (nisi alias ex confessione talis peccati, aliquod magnum bonum penitenti obveniret; vel ob peccatum consilium, &c.) quia in hoc casu neque obligat integritas confessionis, nec Christi præceptum: nec ideo tenebitur confiteri bis idem peccatum: cum nulla sit obligatio illud confitendi; ergo non potest inveniri causa, cur penitens possit denigrare complicitis famam, ita graviter apud Confessarium, cum tam facile possit illam conservare.

8. Qui cum Lugo idem esse dicendum, affirmat, loquendo de peccato jam iterum rite, & plene confessio, quod scilicet nequeat penitens iterum apud alium Confessarium explicare cum novo detrimto gravi bonæ existimationis complicitis; Secus vero dicendum de peccato mortali dubio; nam de hoc, idem ac de peccato mortali certo, affirmandum est.

RESOL. CV.

An sola attritio in homine justo sit sufficiens ad remissionem peccatorum venialium extra Sacramentum Penitentiae?

Et an ad remissionem venialium extra, & intra Sacramentum requiratur etiam propositum in posterum vitanda illa?

Vnde, si quis confiteatur multa peccata venialia, an sufficiat ad validitatem Sacramenti, si doleat tantum de aliquo cum proposito de cetero illud vitandi? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 116. aliis 117.

§. 1. Negativam sententiam docet Vasq. in 3. p. tom. 4. disp. 87. art. 16. dub. 1. n. 6. quia peccatum quodlibet, etiam veniale, est aliquo modo contra Deum, quippe perverio aliqua, & recessus à Deo. Ergo extra Sacramentum veluti privilegium remitti non debet, nisi per penitentiam, seu detestationem peccati conceptam propter Deum, seu per quam convertitur homo ad Deum, quæ est contritio.

2. Sed contrariam sententiam tenent Villalob. in Sum. tom. 1. tract. 9. diff. 16. n. 5. Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 11. sect. 3. n. 11. & Coninch. de Sacram. disp. 2. dub. 14. n. 124. ubi sic asserit: Probabilius est, ad remissionem peccati venialis etiam sine Sacramento in justis sufficere attritionem, & adducit multas rationes pro hac firmanda sententia.

3. Notandum est tamen hic obiter, quod ad re-

missionem venialium extra, & intra Sacramentum pra in Ref. 101. &c. requiritur etiam propositum in posterum vitandi illa. Verum circa hoc dicendum est de venialibus, quod Doctores tradunt de mortalibus; unde sæpè fieri potest, ut licet aliquis absolutum, & sufficiens propositum habeat, nihilominus timeat, vel etiam existimet, se non vitaturum omnia mortalia peccata, vel certum aliquod peccati genus; quia ante etiam voluntatis suæ inconstantiam expertus fuerat, & in hoc casu talis omnino est absolvendus, ut rectè notant Sylvest. verb. Confessio, 1. quest. 21. Lopez in instruct. part. 1. cap. 13. quest. 2. Navarrus cap. 3. n. 23. & cap. 9. num. 18. Sa verb. absolutio, n. 12. Henriquez lib. 4. cap. 24. n. 24. Coninch de Sacram. disp. 2. dub. 3. num. 19. Beja p. 3. cap. 9. & alij, quæ omnia procedunt etiam circa propositum vitandi venialia, quod quidem propositum in aliquibus tamen summo opere differt à proposito vitandi mortalia, & præcipuè in hoc, quia sicut potest unum peccatum veniale remitti sine alio, ita etiam potest remitti existens actuali effectu erga alia. Unde si quis confiteatur multa peccata venialia, sufficit ad validitatem Sacramenti, si doleat tantum de aliquo cum proposito illud de cetero vitandi. Et hæc omnia erunt multum plausibilia scrupulosis.

Sup. hoc seq. doctrina lege infra §. ult. Ref. 109.

Sup. hoc infra in §. Not. Ref. 108. & in alio §. ejus not.

RESOL. CVI.

An attritio extra Sacramentum Penitentiae tollat peccata venialia in homine justo?

Et observatur non sufficere quancunque attritionem, sed illam, quæ oritur ex imperio Charitatis, aut illam, quæ talis est, ut fervore suo adequet gravitatem talis peccati venialis.

Et an alia opera bona justis distincta à contritione, dilectione Dei, & attritione sufficiant ad remissionem venialium? Ex part. 11. tract. 5. & Misc. 5. Resolut. 31.

§. 1. Negativam sententiam tenet doctus Pater Sfortia Pallavicin. in suis assertionibus Theologicis lib. 7. c. 20. n. 212. ubi sic ait; Per attritionem, quæ Sacramentum præcedit, non delentur peccata venialiam alioqui, vel nunquam ex vi Sacramenti remitterentur, vel in sacramento non esset necessaria illorum retractatio, quorum utrumque videtur esse contra sensum Ecclesiæ, & Fidelium. Certe Trid. sess. 3. c. 5. & universè definit peccata venialia esse materiam confessionis, tum c. 1. tum c. 4. requirit universè contritionem, quatenus est communis perfectè & imperfectè tanquam partem essentialem hujus Sacramenti. Quo circa dicendum est tolli peccatum veniale formaliter, per retractationem, quæ sit quoad objectum, & specificationem, sed non per puram retractationem quoad exercitium. Ita ille; & ante illum Vasq. & alij quos citat Amic. ubi sup. n. 24. quibus addit Hurt. disp. 2. diff. 16.

Alibi in Ref. præterita, & lege etiam §. eius primæ not.

2. Sed ego adhereo affirmativæ sententiæ, quam tuentur DD. quos alibi citavi, quibus nunc addo Dicastillum de Sacram. tom. 2. tr. 8. disp. 2. dub. 17. n. 802. Dico igitur; quamcumque attritionem veram sufficere ad remissionem venialium de quibus attritio habetur.

3. Probatur hæc opinio ex eo, quod ille actus attritionis in homine justo, sit opus sanctum, & honestum, & meritorium, atque adeo sanctitas quædam per modum operationis. Præterea gratia, quæ datur, intuitu talis operis, est gratia data intuitu retractationis peccati; ergo nihil deficit quominus peccatum

